



Република Србија  
ВРХОВНИ СУД  
Рев2 1023/2024  
06.11.2025. године  
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Ирене Вуковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгослав Јакшић адвокат из ..., против туженог „Колубара услуге“ доо Лазаревац, чији је пуномоћник Петар Тошић адвокат из ..., ради утврђења ништавости анекса уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2739/23 од 09.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.11.2025. године, донео је

## РЕШЕЊЕ

**ДОЗВОЉАВА СЕ** одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2739/23 од 09.11.2023. године.

**УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2739/23 од 09.11.2023. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновни поступак.

## Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 572/20 од 18.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да су ништави анекси уговора о раду наведени у том ставу изреке и да исти не производе правно дејство, што је тужени дужан трпети и признати. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени на исплату накнаде штете по основу разлике у заради за период од 15.05.2018. године до 14.05.2021. године, у новчаним износима наведеним у том ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате, као и да се обавезе тужени да на досуђене новчане износе за тужиоца уплати допирносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да плати туженом на име трошкова парничног поступка износ од 64.200,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2739/23 од 09.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 572/20 од 18.04.2023. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужени је у одговору на ревизију предложио да се она одбије као неоснована и тужилац обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог ванредног правног лека.

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужиоца у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе у погледу застарелости тужбе за утврђење ништавости анекса уговора о раду, због чега је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је до 15.08.2018. године обављао послове чувара, на основу уговора о раду од 26.04.2005. године и анекса 1. уговора о раду који је закључио са туженим 21.10.2010. године. Странке су у периоду од 30.04.2018. године до 06.11.2022. године закључиле више анекса уговора о раду, на основу којих је тужилац обављао послове помоћног радника у одељењу ..., са коефицијентом посла нижим од коефицијента посла чувара. Сви анекси уговора закључени у том периоду, закључени су са важношћу у одређеном временском периоду који је по протеклу продужаван новим анексом уговора. У понуди за закључење анекса 2. уговора о раду од 30.04.2018. године, као разлог премештаја тужиоца са послова чувара на послове помоћног радника, наведена је потреба процеса и организације рада, јер тужилац има лиценцу за обављање основних послова службеног обезбеђења без оружја, која су сва попуњена, а уговором о пружању услуга закљученим са Јавним предузећем Електропривреда Србије – Огранак РБ „Колубара“ предвиђена су само радна места чувара са оружјем. У понудама за закључење анекса уговора од редног броја 3. до редног броја 9. којима је продужавано важење претходно закљученог анекса уговора, потреба процеса и организације рада је такође наведена као разлог за њихово закључење.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев којим је тражено утврђење ништавости оспорених анекса уговора о раду и исплата разлике у заради. По становишту тог суда, заснованом на члану 11. Закона о раду, право да се захтева утврђење ништавости анекса уговора не застаревља и зато у овом случају нема места примени преклузивног рока из члана 195. тог закона, а закључени анекси уговора нису супротни члану 172. став 1. истог закона. Општим актом туженог о организацији и систематизацији послова предвиђено је да послове чувара могу обављати лица са основном и средњом школом, и обуком – лиценцом за оружје коју тужилац нема, а оспореним анексима тужилац је премештен на одговарајуће послове за које се захтева иста стручна спрема. Околност да су оспорени

анекси уговора о раду произвели правно дејство у одређеним временским периодима, по мишљењу првостепеног суда је супротно закону, јер је тужилац тако добио мања права од оних која је имао по закљученом уговору о раду, али она није од пресудног утицаја на одлуку о захтеву за утврђење њихове ништавости зато што су анекси закључивани у континуитету и тужилац је сва права из радног односа остваривао без прекида.

Другостепени суд је одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду. По становишту тог суда, нижестепени суд је у овом спору правилно применио материјално право, али не у свему из разлога које тај суд прихвата. Наиме, по налажењу другостепеног суда, тужбени захтев за утврђење ништавости анекса уговора о раду заснован је на разлозима за њихов поништај, који се може тражити у року из члана 195. став 2. Закона о раду, а тужилац је пропустио да заштиту права из радног односа тражи у том року и зато не може са успехом остваривати судску заштиту тужбом за утврђење ништавости, која није везана за рок.

По оцени Врховног суда основани су наводи ревидента да је другостепени суд у овом спору погрешно применио материјално право.

Према члану 9. став 2. Закона о раду, одредбе уговора о раду су ништаве ако се њима утврђују неповољнији услови рада од услова утврђених законом и општим актом, као и када су засноване на нетачном обавештењу од стране послодавца о појединим правима и одговорностима послодавца. Одредбом члана 11. тог закона, ништавост одредаба уговора о раду утврђује се пред надлежним судом (став 1.), а право да се захтева утврђење ништавости не застарева (став 2.). Зато се тужба за ништавост одредбе уговора о раду може поднети независно од рока за подношење тужбе у радном спору из члана 195. став 2. Закона о раду и не треба је везивати за преклузивни рок, у ситуацији када запослени тражи утврђење ништавости одредаба уговора о раду (анекса) на основу члана 9. став 2. наведеног закона.

Следствено изложеном, другостепени суд је у овом случају погрешно применио члан 195. став 2. Закона о раду, на којем је засновао одлуку о одбијању тужиоачеве жалбе, због чега је изостала суштинска оцена навода жалиоца којим се из свих законских разлога оспорава правилност првостепене пресуде.

Из тих разлога, на основу члана 416. став 2, одлучено је као у другом ставу изреке – укинута само другостепена пресуда и предмет враћен другостепеном суду на поновни поступак, у којем ће се о правилности првостепене пресуде одлучивати након оцене свих жалбених навода.

Председник већа - судија  
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић